

ZIYORAT TURIZM: MAVJUD RESURSLAR VA ULARNING TASNIFI

Ahmedov Jasurbek Mahmudjon o'g'li
Qo'qon Universiteti talabasi,
Umarov Omonjon
Qo'qon Universiteti o'qituvchisi

Anotatsiya: Ushbu maqolada hozirgi kunda jadal rivojlanayotgan turizm turlaridan biri bo'lmish ziyorat turizm va mamlakatimizda mavjud bo'lgan resurslar haqida so'z boradi hamda u mualliflar xulosasi bilan yakunlanadi.

Kalit so'zlar: Samarqand, Buxoro, Ziyorat turizm, qadamjolar, obyektlar.

Ziyorat turizm - turli din vakillarining ziyorat maqsadidagi sayohatlari majmuidir. An'anaga ko'ra, u diniy maqsadli sayohatlarga taalluqlidir, lekin u ziyoratchi uchun aloxida ahamiyatga ega bo'lgan dunyoviy sayoxatga ham tegishli bo'lishi mumkin. Ziyorat turizm ahamiyatini ikki xususiyatga ko'ra asoslash mumkin: ziyorat turizmi ziyoratgoh uchun qanchalik muhim ahamiyat kasb etadi. Ziyoratchilar uchun ziyorat turizmi qanchalik muhim? Ziyorat ko'plab insonlar uchun qiyin paytlarda ruhiy ozuqa olish imkoniyati bo'la oladi.

Insonlar diniy-dunyoviy ma'rifatni xis qilish uchun ma'lum manzillarga sayohat qilishadi. Ko'pincha uzoq va ba'zan qiyin bo'lgan sayoxat insonlar uchun fikr yuritish imkoniyatidir.

Hozirgi kunda keng tarqalgan ziyorat turizm sohasi hisoblanadi. Ziyorat turizmi mohiyatan ziyoratgohlarni ziyorat qilish jarayonidir. Odatda, ziyoratlar diniy maqsadlar uchun kunlar, haftalar yoki hatto oylar davomida olib boriladigan uzoq safarlarni tashkil qiladi. Ular butun bir sayohatni o'z ichiga olib, e'tiqodli odamlar o'z dinlari bilan munosabatlarini mustahkamlash uchun boradigan maskanlardir. Ziyorat turizmi tashrif buyurish mumkin bo'lgan shahar yoki ma'lum hududdagi masjidlar va cherkovlarga yoki boshqa diniy diqqatga sazovor joylarga tashrif buyurishni o'z ichiga olishi mumkin. Ziyorat turizmi turistlarni diniy munosabat va urf-odatlariga erishish uchun to'liq yoki kuchli turtki beradigan turizm turidir.

O'zbekiston dunyo miqyosida muqaddas qadamjolariga boy mamlakatlardan biri hisoblanadi. Mustaqillik yillarida islom ilmlari rivojida beqiyos o'rin tutgan buyuk mutafakkirlar xoki abadiy qo'nim topgan manzillarni o'rganish, ularni obodonlashtirish ishlari olib borildi, ushbu manzillar ziyorat qiladigan maskanlarga aylantirildi. Bunday qadamjolar nafaqat O'zbekiston aholisi, balki butun islom olami uchun muqaddas hisoblanadi. Hozirgi kunda Samarqand viloyatida 1851 ta moddiy-madaniy meros obyekti mavjud bo'lsa, Buxoro viloyatida ularning soni 829 tani tashkil etadi. Bular orasida ziyorat qilinishi mumkin bo'lgan muqaddas joylar ko'pchilikni tashkil etadi. Xususan, birgina Buxoro viloyatida joylashgan obyektlar orasida 105 ta masjid va 14 ta maqbara mavjud bo'lib, ularda ziyorat turizmini rivojlantirish imkoniyatlari yuqori hisoblanadi. Mazkur omillar so'nggi to'rt yil davomida O'zbekistonda ziyorat turizmini rivojlantirish, uni jahon miqyosiga olib chiqish uchun asos bo'lib xizmat qildi. Ammo, shunga qaramasdan bu borada o'z yechimini kutayotgan masalalar mavjud bo'lib, ularning tahlili bu borada ayrim taklif va tavsiyalar ishlab chiqish imkonini

berishi mumkin. Shu sababdan sohada amalga oshirilgan ishlar va ularning natijalarini ilmiy tahlil etish muhim ahamiyatga ega.

2017-yilda O'zbekistonda sayyohlikning alohida sohasi bo'lgan ziyorat turizmini rivojlantirish va jahonga tanishtirish bo'yicha tizimli ishlar boshlab yuborildi. Jumladan, 2017-yil 16-avgustda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2018-2019 yillarda turizm sohasini rivojlantirish bo'yicha birinchi navbatdagi chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarori e'lon qilindi. Bu hujjat bilan O'zbekistonga sayohat qilishni yengillashtirish, turizm infratuzilmalarini rivojlantirish va yangi turistik obyektlarni tashkil etishga qaratilgan 2018-2019 yillarda turizm sohasini rivojlantirish bo'yicha birinchi navbatdagi chora-tadbirlar dasturi tasdiqlandi.

Bundan tashqari, mazkur qaror asosida bir oy muddat ichida fuqarolariga 2018 yilning 1 yanvaridan viza tartibini soddalashtirish taklif etilayotgan mamlakatlar hamda fuqarolariga maxsus ziyorat turizmi dasturlari taklif etiladigan davlatlar ro'yxatini shakllantirish, shuningdek, Malayziya, Indoneziya va boshqa mamlakatlardan O'zbekistondagi muqaddas qadamjolarga ziyorat turizmi yo'nalishida sayyohlar jalb qilish bo'yicha ishlarni faollashtirish, bu borada kerakli reklama tadbirlarini o'tkazish, logistika, jumladan, charter reyslarini tashkil etish va boshqa vazifalar belgilandi.

Bundan tashqari, yurtimizga tashrif buyurayotgan ziyoratchilarga qulaylik yaratish maqsadida O'zbekiston Respublikasi Turizmni rivojlantirish davlat qo'mitasining "Turistik xizmatlarni sertifikatlashtirish markazi" davlat unitar korxonasi tomonidan yangi davlat standarti ishlab chiqildi. Mazkur hujjat asosida 2018 yilning 1 yanvaridan turistik xizmatlar, joylashtirish vositalari, umumiy talablar bo'yicha standart kuchga kirdi. Yangi qoidalarga ko'ra, har bir mehmonxonaning umumiy xonalar sonining kamida o'ndan birida Qur'oni karim, ibodat qilish uchun joynamoz hamda kamida 30 foizida qibla ko'rsatgichi qo'yilishi shart qilib belgilandi.

Bu davrda O'zbekistonga keluvchi sayyohlar uchun viza rejimini yengillashtirish bo'yicha ham ishlar amalga oshirildi. Shu maqsadda 2018 yil 3 fevralda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi turizm salohiyatini rivojlantirish uchun qulay sharoitlar yaratish bo'yicha qo'shimcha tashkiliy chora-tadbirlar to'g'risida"gi Farmoni e'lon qilindi. Unga muvofiq, Indoneziya, Malayziya, Singapur, Turkiya, Janubiy Koreya, Yaponiya va Isroil fuqarolari uchun vizasiz rejim joriy qilindi. Shuningdek, 39 mamlakat fuqarolari uchun soddalashtirilgan viza tartibi joriy etildi. Vizasiz kiruvchi xorijliklar safiga 2019 yil mart oyidan tojikistonliklar, oktyabrdan fransiyaliklar ham qo'shildi.

Bundan tashqari, Turizmni rivojlantirish davlat qo'mitasi tomonidan Toshkent shahrida ziyorat turizmini rivojlantirish, ro'yxatga olingan 15 ta diniy muassasaga tashrif xaritalari ishlab chiqildi. Indoneziya va Malayziya sayyohlik agentliklari va mehmonlariga mo'ljallangan halol ovqatlanish joylari, milliy oshxonalar, restoranlar, oilaviy tashrif joylari xaritasi tayyorlandi. Shuningdek, yurtimizda ilk bor ziyorat turizmi sohasi uchun zarur bo'lgan "Halol" standarti joriy etildi.

Xulosa qilib aytganda ziyorat turizm azal-azaldan shakillangan turizm turidir. Ziyorat turizm, madaniy turizmga uzviy bog'liq. Hozirda xar bir inson o'z tarixini va jahon tarixini bilishi lozim. Bu turizm turi odamlarga emotsiya beradi ruhlantiradi, hayotga real qarashga undaydi va har bir kishini yetuk bo'lishiga sababchi bo'ladi.

Foydalanilgan Adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni "O'zbekiston Respublikasi turizm salohiyatini rivojlantirish uchun qulay sharoitlar yaratish bo'yicha qo'shimcha tashkiliy chora-tadbirlar to'g'risida" <https://lex.uz>
2. <https://religions.uz>
3. <http://madaniyat.uz>
4. <https://www.gazeta.uz>
5. <http://muslim.uz>